

REDEGØRELSE FOR RÅDETS ARBEJDE 2007

I. Baggrund

Branchearbejdsmiljørådet Social & Sundhed, i det følgende forkortet BAR SoSu, består af repræsentanter for arbejdsgivere og medarbejdere og har til opgave at støtte virksomhedernes indsats for et bedre arbejdsmiljø. BAR SoSus arbejde er målrettet medarbejder og leder, herunder SIO og MED-udvalg, på sygehuse, daginstitutioner, døgninstitutioner, plejehjem, i hjemmeplejen, i fysioterapien og læge-, dyrlæge- og tandlægeklinikker. I alt 509.264 personer er beskæftigede inden for området.

Siden 1999 har Branchearbejdsmiljørådet arbejdet med at fremme gode arbejdsmiljøforhold på social- og sundhedsområdet.

Branchearbejdsmiljørådet har afholdt 4 rådsmøder og 4 forretningsudvalgsmøder samt et rådsseminar i 2007. Styringen af de enkelte projekter og programmer sker i styregrupper, der bliver nedsat på rådsmøderne. Styregrupper består af rådsmedlemmer eller andre repræsentanter for organisationerne. Til Branchearbejdsmiljørådet er knyttet et sekretariat, der er fælles for parterne og fælles med Branchearbejdsmiljørådet Undervisning og Forskning og Branchearbejdsmiljørådet Finans/Offentlig Kontor og Administration. Sekretariatet yder herudover rådsbetjening i forhold til Grafisk BAR.

Formænd og næstformænd for BAR SoSu, BAR U&F og BAR FOKA udgør den øverste ledelse af sekretariatet.

II. Prioriteringer af aktiviteter på arbejdsmiljøområdet

Rådet har som grundlag for beslutning om gennemførelse af aktiviteter i 2007 anvendt dels de overordnede politiske prioriteringer i 2010 planen dels de branchespecifikke prioriteringer. Rådet har forberedt, iværksat, gennemført og evalueret en række programmer og projekter i 2007, hvortil der er udarbejdet selvstændige afsluttende og status rapporter for hvert enkelt projekt og program.

På baggrund af intensive diskussioner og overvejelser har BAR SoSu i 2007 udarbejdet sin egen 2010 handlingsplan, som prioriterer og målretter BAR SoSus arbejde frem til og med 2010 med det formål at opfylde kravene i den nationale Plan 2010 se www.bar-sosu/2010.

BAR SoSu vil frem til 2010 satse på at komme ud over rampen med sine produkter og værktøjer, derfor vil BAR SoSu gøre en indsats for at optimere kontakten og distributionen til målgrupperne, såvel ansatte som studerende indenfor social- og sundhedsområdet.

BAR SoSus hovedflagskibe er de to store programmer om henholdsvis psykisk arbejdsmiljø og personhåndtering. Herudover vil BAR SoSu prioritere at mindske ulykker, støjproblemer og fortsætte samt konsolidere indsatsen i forhold til sund hud og indeklime.

Uddrag af BAR SoSus 2010 Handlingsplan

BAR SoSu har endvidere arbejdet med formulering af sit arbejdsgrundlag, der beskriver BAR SoSus mission, vision, strategi og målgrupper for arbejdet.

Det er BAR SoSus vision, at *medvirke til at skabe attraktive arbejdspladser, der fremmer et sikkert, sundt og meningsfuldt arbejdsliv.*

BAR SoSus mission

BAR SoSus mission er, at:

- Kvalificere arbejdspladserne til selv at kunne udvikle arbejdsmiljøet
- Understøtte generelle og tidlige arbejdsmiljøforebyggende og sundhedsfremmende indsatser
- Tage stilling til branchens arbejdsmiljøproblemer gennem udpegning af fokusområder og opstilling af handlingsplaner.
- Skabe aktiviteter og produkter, der nytter og flytter.

BAR SoSu's strategi

BAR SoSu arbejder ud fra et helhedssyn på arbejdsmiljøindsatsen med afsæt i det brede arbejdsmiljøbegreb, hvor trivsel, sundhed, arbejdsmiljø og arbejdspladskultur hænger sammen. BAR SoSu's projektstrategi befinder sig på to niveauer, henholdsvis et arbejdspladsniveau og et formidlingsniveau.

I forhold til arbejdspladserne vil vi:

- samarbejde gennem dialog, netværk og møder
- være proaktive og intervenerende
- skabe selvkørende processer
- bidrage til at arbejdsmiljø implementeres i linieorganisationen
- inddrage arbejdspladskulturen i processen
- inddrage arbejdspladser, når der udarbejdes projektforslag

I formidling af indsatserne vil vi:

- søge at "holde gryden i kog" efter produktlancering
- benytte os af langsigtede effektmålinger
- tilstræbe direkte dialog med målgrupperne
- øremærke midler til distribution og markedsføring
- udforme en fælles markedsføringsstrategi på hvert produkt
- anvende ambassadører for hvert produkt
- gøre systematisk brug af spørge/responspanel

BAR SoSu har i 2007 prioriteret psykisk arbejdsmiljø, muskel- og skeletbesvær, ulykker og støj. Hertil kommer aktiviteter inden for områderne hudlidelser og indeklima, der er særlige branchespecifikke arbejdsmiljøproblemer. Endvidere har BAR SoSu prioriteret at gennemføre en række initiativer inden for området arbejdsmiljøundervisning og formidling.

Rådet har på rådsmødet 27. marts 2008 godkendt afsluttende beretninger for de 5 projekter:

- 7-009-2003 Indsats indeklima (Fælles 3BAR)
- 7-003-2006 Fælles BAR brugerevaluering (Fælles BAR SoSu og BAR U&F)
- 7-006-2006 Arbejdsgrundlag for BAR SoSu
- 7-010-2006 Optryk af branchevejledning om Zoonoser
- 7-007-2007 Messer (Fælles 3BAR)

Rådet har på rådsmødet 27. marts 2008 godkendt statusberetninger for følgende 17 projekter:

- 7-001-2004 Program Personhåndtering
- 7-002-2004 Program Psykisk arbejdsmiljø SoSu
- 7-005-2004 Sund hud
- 7-010-2004 Arbejdsmiljøundervisning i uddannelserne
- 7-017-2004 Indsats alene arbejde
- 7-001-2006 Arbejdsmiljøledelse
- 7-008-2006 Revision af branchevejledning for daginstitutioner
- 7-009-2006 Revision og genoptryk af "om natten er der stille..."
- 7-011-2006 Revision af branchevejledning om tjenestebiler
- 7-001-2007 Psykisk arbejdsmiljø i Folkekirken
- 7-002-2007 Opdatering af publikationer (Fælles 3BAR)
- 7-004-2007 Revision af Branchevejledning om Skimmelsvampe
- 7-005-2007 Revision af hjemmesider (Fælles 3BAR)
- 7-006-2007 Revision af branchevejledning for Billeddiagnostiske afdelinger
- 7-008-2007 Kvalificering af 2010 handlingsplan (Fælles BAR SoSu og BAR FOKA)
- 7-009-2007 Rengøring
- 7-017-2007 Rådsseminar 2007

Herudover har BAR SoSu i 2007 bidraget til et fælles 11 BAR projekt: det fælles BAR seminar.

III. Redegørelsens disposition

Denne redegørelse for BAR SoSus arbejde er struktureret, således at projekter og programmer inden for hvert af de prioriterede områder beskrives nedenfor som følger:

1. Psykisk arbejdsmiljø

- 1.1. Program Psykisk Arbejdsmiljø
- 1.2. Psykisk arbejdsmiljø i Folkekirken
- 1.3. Indsats alenearbejde
- 1.4. Arbejdsmiljøledelse
- 1.5. Strukturændringer set i et arbejdsmiljøperspektiv

2. Muskel og skeletbesvær

- 2.1. Handlingsprogram Personhåndtering
- 2.2. Billeddiagnostiske afdelinger
- 2.3. Revision af indretning og ergonomi i daginstitutioner.
- 2.4. Revision af Branchevejledning tjenestebiler
- 2.5. Rengøring

3. Ulykker

- 3.1. Branchevejledning om zoonoser
- 3.2. Øvrige aktiviteter indenfor ulykkesforebyggelse

4. Støj

- 4.1. Revision af om natten er der stille, men om dagen...

5. Hudlidelser

- 5.1. Sund hud

6. Arbejdsmiljøundervisning

- 6.1. Arbejdsmiljøundervisning i uddannelserne

7. Indeklima

- 7.1. Indsats Indeklima
- 7.2. Fugt og skimmelsvampe

8. Formidling

- 8.1. Webformidling
- 8.2. Messer
- 8.3. Opdatering af materialer
- 8.4. Salg og omsætning af materialer

9. Organisatorisk udvikling af BAR SoSu

- 9.1. Arbejdsgrundlag og 2010 Handlingsplan for BAR SoSu

10. Konklusion

Projekterne og programmerne er kun beskrevet under et målområde, men flere projekter har til formål at opnå resultater inden for flere områder. Dette er derfor oplyst under projektet.

1. PSYKISK ARBEJDSMILJØ

1.1. Program Psykisk Arbejds miljø

BAR SoSu ønsker at styrke arbejdet med det psykiske arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser. Det overordnede mål er at forebygge problemer forårsaget af et dårligt psykisk arbejdsmiljø med det sigte at nedsætte arbejdsbetingede lidelser og arbejdsulykker for målgruppen. Det er ligeledes et overordnet mål at påpege de positive faktorer og rammer i arbejdslivet, som har betydning for udvikling af en arbejdsplads med et godt psykisk arbejdsmiljø. De konkrete mål præciseres ved, at alle aktiviteter i programmet i videste udstrækning:

- Er handlingsanvisende

Aktiviteterne bør ikke individualisere arbejdsmiljøproblemstillinger eller gøre medarbejdere/ledere til ofre. I stedet fokuseres på alles handlemuligheder; kollegaens, lederens, arbejdsgiverens, sikkerhedsrepræsentantens, organisationens mv.

- Kan indgå som en del af hverdagen

Anbefalinger, spørgsmål og udfordringer som udvikles til arbejdspladserne i løbet af et projekt, skal kunne bruges i dagligdagen og bære et præg af såvel håb som realisme.

- Er enkle

Psykisk arbejdsmiljø som fænomen strækker sig over flere felter; ledelse, arbejdsorganisation, personalepolitik mv. Det er komplekst. Det bestræbes at søge efter det enkle, som har stor effekt og forstås af den brede målgruppe.

- Kobles til ydelse & faglighed

Godt psykisk arbejdsmiljø forudsætter mulighed for at yde et godt stykke arbejde; omsorg, behandling, service og pædagogik kobles mere eksplicit til arbejdsmiljøtemaer jf. erfaringerne fra Projekt et sundt arbejdsliv, der har vist at udvikling af den faglige ydelse og kvalitet samtidigt giver positiv udvikling af psykisk arbejdsmiljø.

- Kobles til APV

APV er arbejdspladsernes primære systematiske arbejdsredskab.

- Kobles til ledelse

Ledelse har grundlæggende betydning for det psykiske arbejdsmiljø; i alle henseender. God kvalitet i ledelse hænger positivt sammen med et godt psykisk arbejdsmiljø.

- Stiller spørgsmålet i stedet for at give svar

Udfordrer refleksion og nysgerrighed frem for at anvise færdigpakkede og snævre løsningsforslag.

Målbeskrivelsen er udtryk for BAR SoSu's overordnede tilgang til at arbejde med udvikling af det psykiske arbejdsmiljø og således bidrager den til en overordnet prækvalificering af målene for konkrete aktiviteter. Mht. målene for de enkelte aktiviteter og projekter henvises til programbeskrivelsen.

Følgende aktiviteter er gennemført i 2007:

- Stress og udbrændthed: værktøjskasse er offentliggjort januar 2007. Der er etableret et udviklingsnetværk for 20 arbejdspladser, og afholdt syv temamøder for disse 20 ar-

bejdspladser. Alle værktøjerne blev præsenteret på en afslutningskonference for 250 deltagere den 31. januar 2008.

- Forprojekt om ledelse: Der er gennemført et forprojekt mhp. at kvalificere BAR SoSu's arbejde med ledelse og arbejdsmiljø. Der er afholdt dialogmøde for repræsentanter fra målgruppen
- Lederens psykiske arbejdsmiljø: Der er udviklet og produceret et ledelses- og refleksionsværktøj, der blev offentliggjort primo 2008. En lederstafet blev gennemført med 50 ledere fra januar til september 2007
- Hjemmesiden: Den nye hjemmeside www.etsundtarbejdsliv.dk om psykisk arbejdsmiljø indenfor BAR SoSus område har været under konstant videreudvikling fx med eksempler fra branchen, videoklip, interaktive spil samt nyheder om psykisk arbejdsmiljø mm.
- Voldsprojekt: Der er udgivet materialer til unge i praktik og nye medarbejdere samt materialer til undervisere.
- Projekt om arbejdstid: Der er udgivet 3 arbejdstidspakker med tidsskrifter, dilemmaspil mm og afholdt 5 temamøder med ca. 250 deltagere
- Forprojekt om arbejdsmiljøet i leve-bo-miljøer: Der er udarbejdet af en undersøgelse af Teknologisk Institut og erfaringerne er formidlet. Pointerne herfra overføres i et nyt kulturprojekt fra 2008-2009
- Projekt om uddannelse og implementering: Der afholdes seminar og træf fra den 4-6. februar 2008. Begge aktiviteter er overtegnede..

1.2. Psykisk arbejdsmiljø i folkekirken

BAR SoSu har igangsat et projekt med fokus på det psykiske arbejdsmiljø i Folkekirken.

Teksten til et hæfte er blevet udarbejdet i løbet af 2007. Hæftet vil blive udgivet 2. september 2008 samtidig med at hjemmesiden Kirketrivsel offentliggøres, hvor forarbejdet er påbegyndt i 2007.

Der er i 2007 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt menighedsrådene. Denne har givet inspiration til hæftet og vil danne udgangspunkt for den endelige evaluering ultimo 2009.

1.3. Indsats alenearbejde

Målet med projektet er at give information om familieplejeres og dagplejeres arbejdsmiljø, eksempelvis om psykisk arbejdsmiljø, ergonomi, arbejdspladsvurdering mv. Derudover er det et mål at give familieplejere og dagplejere inspiration til at danne forskellige former for netværk.

Formålet med disse netværk er, at skabe mulighed for kollegial sparring, supervision og erfaringsudveksling om arbejdsmiljøforhold.

Vurdering af aktiviteterens resultat:

I løbet af 2007 har der været ca. 350 unikke besøg pr. måned på hjemmesiden www.mitnetvaerk.dk, hvilket må siges at være godt i forhold til den snævre målgruppe.

Oprettelsen af netværksbørs ser ud til at være relevant, idet der er oprettet ca. 20 annoncer af folk, som søger kontakt til andre, som vil i netværk. Der forsøges med netværksbørs for dagplejepædagogerne, hvor det vurderes, at der er et behov for netværk.

I løbet af 2007 er der på hjemmesiden www.mitnetvaerk.dk blevet tilføjet indhold for dagplejepædagoger og handicaphjælpere.

Der har været udarbejdet udkast til de tre branchevejledninger for:

- Dagplejere

- Familieplejere
- Handicaphjælpere

Imidlertid har arbejdet været stoppet, da der ikke har været enighed blandt parterne i BAR SoSu om målgruppen for branchevejledningen om familieplejere. Arbejdet med denne vejledning er indtil videre udskudt med henblik på afklaring af målgruppen for vejledningen. Derimod udarbejdes de to branchevejledninger for handicaphjælpere og dagplejere, og de forventes at kunne distribueres i august 2008.

1.4. Arbejds miljøledelse

BAR SoSu har i 2007 videreført projektet, der har til formål at udvikle og afprøve værktøjer, som:

- understøtter mellemledere/ledere i deres ledelsesopgave i forhold til ledelse af arbejdsmiljøet og kulturen på arbejdspladsen

samt

- styrker lederens rolle i MED/SiO ved at skabe sammenhæng mellem arbejdsmiljøledelse, arbejdspladskultur og implementering af arbejdsmiljøtiltag.

Der sættes fokus på værdien af arbejdsmiljøarbejdet og helheder i relation til det brede arbejdsmiljøbegreb, hvor både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø er omfattet, dog med særlig fokus på det psykiske arbejdsmiljø. Medarbejderinvolvering er et andet omdrejningspunkt. Værktøjerne skal have en form som gør hverdagens arbejdsmiljøarbejde lettere for lederen og må ikke opleves som en ekstraopgave.

Der er gennemført 2 workshopforløb af i alt 4. Projektet er udvidet med 1 kvartal, da projektet er udvidet fra 4 workshopforløb for 2 målgrupper til 4 forløb for 3 målgrupper. Ligeledes er projektet udvidet med 6 roadshow til i alt 9. På roadshowforløbene formidles erfaringer fra afprøvning af værktøjer til ledere.

1.5. Strukturændringer set i et arbejdsmiljøperspektiv

I samarbejde med BAR U&F samt BAR FOKA har BAR SoSu i 2007 afsluttet projektet Strukturændringer set i et Arbejds miljøperspektiv. Det overordnede mål med indsatsen er at generere, afprøve og formidle gode ideer til, hvordan der kan skabes arbejdspladser med en udviklende atmosfære. Det skal gøres på en sådan måde, at ideerne både kan understøtte den igangværende forandringsproces, og fremadrettet indgå i udviklingen af arbejdspladser, der er sunde for krop, sjæl og ånd.

Dermed sigter indsatsen på:

- at intervenere i de igangværende forandringsprocesser,
- at give det generelle arbejde med det psykiske arbejdsmiljø "en vitaminindsprøjtning", sådan at det matcher en kontekst, hvor forandringer er en naturlig del af dagligdagen.
- at introducerer begrebet atmosfære, som en ny måde at forholde sig til det psykiske arbejdsmiljø.

I 2007 har projektet indebåret følgende aktiviteter:

- læringsprojekt for 15 ledere og deres respektive ledergrupper/medarbejdergrupper. Lederne er rekrutteret bredt fra store og små kommuner, amtslige og statslige arbejdspladser.

- idéforum bestående af forskere, topledere m.v. har løbende foretaget sparring i forhold til projektets fremdrift.
- 5 inspirationsmøder for SIO, MIO og MED, HR-folk og hele personalegrupper.
- formidling af behovsundersøgelse,
- formidling af projektresultater via Personalepolitisk Messe, fagblade som Arbejdsmiljøbladet, DJØF-Bladet, HK-Bladet og LederForum
- udgivelse af 5 nyhedsbreve

2. MUSKEL- OG SKELETBESVÆR

2.1. Handlingsprogram Personhåndtering

Program Personhåndtering skal medvirke til at styrke arbejdspladsens – d.v.s. de ansattes og ledelsens – ressourcer og handlekompetencer i forhold til forbedring af arbejdsmiljøet ved personhåndtering og pleje- og omsorgsarbejde.

Programmet ser arbejdsmiljø i et helhedsperspektiv, hvor alle aspekter vedr. arbejdsmiljøets indflydelse på udviklingen af bevægeapparatskader inddrages (psykisk arbejdsmiljø, fysisk arbejdsmiljø, ergonomi, plejemæssige og pædagogiske forhold m.m.).

Derved kan programmet medvirke til at forebygge ulykker og nedslidning, som skyldes løft og forflytning af børn og voksne i forbindelse med pleje og omsorg. Færre ulykker og nedslidningsskader forventes at medvirke til mindre fravær og øget trivsel på arbejdspladsen.

De konkrete formål er, at:

- styrke forflytningsvejledernes indsats på arbejdspladserne.
- skabe ny viden om, hvordan pleje-, behandlings- og pædagogiske principper kan sam-tænkes med arbejdsmiljøhensyn. Gennem interventionsprojektet på en handicapinstitution forventes det, at BAR SoSu får erfaring med en arbejds metode, hvor arbejdsmiljø indtænkes i pleje-, behandlings- og pædagogiske principper, samt får viden der senere kan formidles til målgrupper inden for pleje- og omsorgssektoren.
- Nyhedsbrevet til forflytningsvejledere skal kvalificere det daglige arbejde ved at videreformidle den nyeste viden i relation til forflytning.
- styrke ledelse og SiO/MED i forebyggelsesindsatsen på arbejdspladserne.
- øge bevidstheden hos ansatte og hos modtagerne af pleje- og omsorgsydelser om faktorer, der har indflydelse på risikoen ved personhåndtering

Der er i 2007 arbejdet med følgende aktiviteter:

- Der er gennemført slutevaluering af Program personhåndtering. Evalueringen viste, at programmet har været nyskabende på en række områder, at BAR SoSu er nået langt i forhold til at indfri ambitiøse mål for programmet og at programorganiseringen har fungeret godt. Evalueringen viste også, at der er to centrale udfordringer, den ene er at få materialerne distribueret til og brugt på arbejdspladserne, og den anden er, at der er flere aktører end SIO og forflytningsvejledere på arbejdspladserne.
- Der er udarbejdet en dokumentationsrapport, som indgik i BAR SoSu's udarbejdelse af 2010-plan.
- BAR SoSu deltog på Rehab Scandinavia messen i Fredericia med en stand. Standen var godt besøgt. Der blev uddelt ca. 2000 publikationer og 170 tilmeldte sig et eller flere BAR-nyhedsbreve.
- Der blev afholdt dialogmøde med 30 ledere, koordinatore og sikkerhedsledere med ansvar for personhåndtering. Mødet fandt sted d. 12. og 13. juni 2007 på Vejle Fjord Kur-suscenter. Formålet med mødet var at give BAR SoSu input til den fremtidige indsats i forhold til ledere, som har personaleansvar for ansatte, der udfører personhåndtering.

På baggrund af out-put fra mødet er der lavet en aktivitetsbeskrivelse for indsatsen overfor målgruppen i perioden 2008 – 2010, bl.a. skal der afholdes et årsmøde for ledere i slutningen af maj 2008.

- Fagligt Træf blev afholdt for 6. gang d. 13. og 14. oktober 2007 på Hotel Nyborg Strand. Der deltog 200 forflytningsvejledere og andre med interesse for forflytning. Fagligt træf blev evalueret og over 90 % var tilfredse med indhold og niveau. Desuden ønskede deltagerne, at Fagligt Træf skal finde sted som årlig begivenhed.
- Der blev afholdt en konference på Hotel Munkebjerg i Vejle d. 22. oktober. Konferencens titel var Personhåndtering: Kultur, ledelse og organisation. Der deltog 133 i konferencen, som var tilrettelagt med plenumoplæg og workshops om forskellige temaer i relation til personhåndtering. Konferencen blev evalueret, og 85 % af deltagerne var tilfredse eller meget tilfredse med udbyttet af konferencen.
- Der er udkommet 3 nyhedsbreve om forflytning i 2007.
- Der er indgået aftale om og igangsat interventionsprojekter om forflytningskultur i 2 kommuner. Disse afsluttes i løbet af foråret 2008 og afrapporteres medio 2008.
- Der er en pjece og et punkt på www.arbejdsmiljoweb.dk og www.forflyt.dk om kulturmodellen under udarbejdelse. Dette materiale udkommer i foråret 2008.

2.2. Billeddiagnostiske afdelinger

BAR SoSu har besluttet at udgive en elektronisk branchevejledning, som erstatning for den gamle vejledning. Baggrunden for en revision af branchevejledningen er, at de tidligere arbejdsmiljøproblemer, såsom stråling og kemi, ikke længere er de mest relevante. I stedet lægges fokus på arbejdsmiljøproblemer såsom forkerte arbejdsstillinger pga. den digitale arbejdsplads, forflytning af patienter og den fysiske indretning af arbejdspladsen.

2.3. Revision af indretning og ergonomi i daginstitutioner

Formålet med projektet:

Der udarbejdes 2 nye branchevejledninger om ergonomi og indretning af daginstitutioner. Målgruppen for vejledningerne er ledelse og ansatte samt SiO i daginstitutioner.

Aktiviteter i 2007:

Der er udarbejdet en branchevejledning: Nybyggeri og renovering af daginstitutioner. Branchevejledningen blev udgivet i 8000 eksemplarer, som blev distribueret via organisationerne samt sat til salg i Arbejdsmiljøbutikken. Den trykte vejledning er suppleret af en materialeside, og ligger på <http://www.arbejdsmiljoweb.dk/bygddag>.

Der er desuden udarbejdet en elektronisk branchevejledning: Ergonomi i daginstitutioner, som findes på www.arbejdsmiljoweb.dk/ergodag. Som supplement til hjemmesiden er udgivet en pjece: Lad dog barnet. Pjecen er udgivet i 8000 eksemplarer og distribueret ligesom branchevejledningen Nybyggeri og renovering af daginstitutioner.

I forbindelse med udgivelsen er gennemført en informationskampagne i forhold til fagpressen – den trykte såvel som den elektroniske.

2.4. Revision af Branchevejledning tjenestebiler

Der er udarbejdet et forslag til branchevejledning om tjenestebiler i hjemmeplejen, som efter styregruppens godkendelse er sendt til høring hos Arbejdstilsynet, hvorefter den forelægges BAR SoSu i maj 2008.

2.5. Rengøring

Styregruppen er nedsat og skal sammen med et eksternt konsulentfirma præcisere indholdet i forundersøgelsen, som gennemføres i foråret 2008.

3. ULYKKER

3.1. Branchevejledning om zoonoser

BAR SoSu har bidraget til et udvidet oplag af BAR Jord til Bords håndbog om Zoonoser til brug for dyrlæger.

3.2. Øvrige aktiviteter indenfor ulykkesforebyggelse

BAR SoSu har i 2007 prioriteret at sikre, at social- og sundhedsområdet, som et af de største brancheområder og en af de brancher, der har mange arbejdsrelaterede ulykker, bliver repræsenteret som en selvstændig branche i det reviderede ulykkeanmeldelses- og forebyggelsessystem EASY. I den forbindelse er også tidligere udarbejdede ulykkeforebyggelsesredskaber udviklet i BAR SoSus regi blevet grafisk opdaterede. Det nye EASY-system var dog ved årets udgang ikke lanceret.

Herudover har BAR SoSu fokus på ulykker i forbindelse med Program Psykisk Arbejdsmiljø, specielt i forhold til vold, samt ulykker i forbindelse forflytning, der i 2007 har haft særlig prioritet under Program Personhåndtering.

4. STØJ

4.1. Revision af "Om natten er der stille, men om dagen..." og "Gode råd om støj".

Branchevejledningen "Om natten er der stille, men om dagen..." og pjecen "Gode råd om støj" revideres og genoptrykkes i et oplag på 12.000 eksemplarer. Dette skal ses i lyset af at støj er et af fokusområderne i 2010 handlingsplanen. Revisionsarbejdet er pågået i 2007, men er endnu ikke afsluttet.

5. HUDLIDELSER

5.1. Sund hud

Det overordnede mål er at undgå hudproblemer og derved forebygge og nedsætte arbejdsbetingede hudlidelser for målgruppen.

Projektet skal ændre arbejdsrutiner bl.a. ved at fokusere på ansattes viden om forholdet mellem "Hygiejne og sund hud". Målet er således bl.a. at bevidstgøre målgruppen om egne handlemønstre og få bibragt viden om, at god håndhygiejne er i overensstemmelse med hensigtsmæssig forebyggelse af hudlidelser.

I forbindelse med projektet er følgende aktiviteter gennemført i 2007:

- Markedsføring til den brede målgruppe af www.sund-hud.dk i februar 2007
- Revidering og faglig ajourføring af www.sundhud.dk i oktober 2007
- Faglig dialog i dialogforum løbende gennem 2007

6. ARBEJDSMILJØUNDERVISNING

6.1. Arbejdsmiljøundervisning i uddannelserne

Bevidstheden om arbejdsmiljø hos de unge er ikke så stor. Samtidig er fokus i uddannelser inden for social- og sundhedsområdet mere rettet mod borgeren/patienten og dennes interes-

ser, end mod hjælperens/sygeplejerskens/pædagogens evne til at beskytte sig selv, f.eks. ved at inddrage arbejdsmiljøovervejelser i tilrettelæggelsen af arbejdet. Undervisningen i arbejdsmiljø på uddannelserne har derfor ikke en særlig fremtrædende rolle.

Underviserne og lærebøgerne har stor betydning for, hvor stor en rolle arbejdsmiljø kommer til at spille i forhold til emnet. Hvis lærerne er meget engagerede i arbejdsmiljø, vil dette også afspejle sig i undervisningen.

Projektets mål er, at:

- eleverne på social- og sundhedsskolerne bliver bedre rustede til den virkelighed, de møder efter endt uddannelse, så de har større kendskab til, hvordan de kan medvirke til at reducere arbejdsskader og sygefravær.
- inspirere skolerne til at arbejde med en sundheds- og arbejdsmiljømæssig profil på selve skolerne
- skolerne i forbindelse med uddannelse af praktikvejlederne også har fokus på arbejdsmiljøforhold i praktikken
- inspirere lærerne på skolerne til andre måder at indtænke arbejdsmiljø og sundhedsaspekter i undervisningen i de forskellige fag
- eleverne får større indsigt i og kendskab til forhold, der påvirker sundhed og arbejdsmiljø samt give dem positive erfaringer og oplevelser med dette.

Følgende aktiviteter er der arbejdet med i 2007:

- Ambassadørkorpset har i 2007 haft deltagelse fra i alt 15 skoler, et par af skolerne deltog med 2 – 3 undervisere. Således var lidt over halvdelen af social- og sundhedsskolerne repræsenteret. Ambassadørerne har været samlet til 2 heldagsmøde, samt haft dialog i de mellemliggende perioder. Der er etableret en platform på www.sosuinfo.dk, hvor der formidles undervisningsplaner, artikler, henvisninger m.m. Der er grund til at tro, at ambassadørkorpset udvides i 2008.
- "Idékatalog" til undervisning i arbejdsmiljø og sundhed foreligger i næsten færdig form ved årsskiftet (skabelon + de fleste sider). Det skal præsenteres ved årsmødet for undervisere og praktikvejledere, som afholdes i april 2008, og det indgår med stor vægt i programmet. Efterfølgende bliver alle beskrivelser af idéer og materialer lagt på www.sosuinfo.dk og www.arbejdsmiljoweb.dk. Materialet er udformet, så det nemt kan udvikles og suppleres.
- Afholdelse af årsmødet er skubbet til april 2008 (var ellers planlagt til efteråret 2007) dels på grund af råd fra ambassadørkorpset, dels på grund af sygdom hos projektlederen. Programmet er fastlagt, og invitationer bliver udsendt ultimo februar 2008.

Der deltager 15 lærere i ambassadørkorpset. Disse repræsenterer ca. halvdelen af skolerne. Ambassadørerne har været samlet til 4 heldagsmøde, samt haft dialog i de mellemliggende perioder. Ambassadørerne har ønsket selv at fortsætte netværket efter projektets afslutning.

7. INDEKLIMA

7.1. Indsats Indeklima

I samarbejde med BAR U&F og BAR FOKA er indeklimateindsatsen videreført i 2007.

Målet med projektet er at:

- Forbedre indeklimaet, bl.a. gennem bedre byggeri
- Kvalificere og motivere sikkerhedsgruppen til at løse nuværende problemer og indgå i bygge-/ombygningsprocesser, herunder give dem kendskab til værktøjer og fælles opfattelse af, hvad indeklima er

- Motivere ledelserne til at inddrage SiO i byggesagsbehandling

Aktiviteterne i 2007 har været koncentreret om videreførelse og udvikling af Indeklimaportalen:

- Månedens tema 10 gange om året
- Løbende opdatering af nyheder og arrangementer
- Udsendelse af 10 nyhedsbreve
- Kontakt til andre webmastere for at få dem til at omtale og linke til Indeklimaportalen
- Relancering med omtale i fagblade, på messer mv.
- Opdatering af indholdet på hjemmesiden, når der er lovændringer, og når der kommer ny viden.

Der har de sidste 6 måneder af 2007 været gennemsnitligt 2.434 besøgende på portalen (Opfølgelsesmetoden er væsentligt ændret og inkluderer bl.a. ikke søgerbotter). Antallet af abonnenter på nyhedsbrevet er i løbet af 2007 steget fra 1.400 til 1.650.

7.2. Fugt og skimmelsvampe

Branchevejledningen "Skimmelsvampe – især på skoler og daginstitutioner" fra 2003 blev revideret og udgivet 1. november 2007 under titlen Fugt og Skimmelsvampe. Emnet fugt og skimmelsvampe var samtidig månedens tema på indeklimaportalen.

8. FORMIDLING

8.1. Webformidling

BAR SoSu har i 2007 bidraget til videreudviklingen af den fælles 3 BAR arbejdsmiljøportal www.arbejdsmiljoweb.dk.

Aktiviteten består af, at:

- ajourføre arbejdsmiljøweb.dk og datterhjemmesider
- udarbejde elektronisk nyhedsbrev fra de tre BAR'er
- betjene råd og styregrupper
- deltage i BAR Web projektet for alle BAR'er
- markedsføre hjemmesiderne.

Målgruppen for www.arbejdsmiljoweb.dk er medarbejdere og ledere på arbejdspladserne inden for BAR SoSu, U&F og FOKAs område, der har interesse for arbejdsmiljø.

Webaktiviteterne har i 2007 haft særligt fokus på indledning af et nyt samarbejde med andre BAR efter at NFA opsagde samarbejdsopgaven. Sammen med I BAR og BAR Byg og anlæg, har 3BAR fundet underleverandører, der kan levere CMS-system, web-statistik mv.

Der er blevet udviklet to nye emner/temaer. Et der henvender sig til ledere og handler om lederens psykiske arbejdsmiljø. Siderne henvender sig til ledere i alle brancher. Det andet emne er en række nye pauseredskaber, som kan anvendes i forbindelse med stressforebyggelse.

Hjemmesiden er blevet ændret opbygningsmæssigt, således at der er mere plads til at gøre opmærksom på nye initiativer på hjemmesidens sektionsforsider (trivsel, krop & sundhed etc.) og via en billedkarrusel er det blevet muligt at vise bannere for BARenes aktiviteter og materiale. Endvidere er nyhedsbrevene blevet forbedret udtryksmæssigt, således at man kan vise billeder.

Arbejdsmiljøweb.dk deltog i IT & Telestyrelsens brugervenlighedskonkurrence "Bedst på nettet". Hjemmesiden fik 4 ud af 5 "net-kroner" og fik topkarakter i kategorien "brugervenlighed".

Målet for 2007 var 13.000 besøgende pr. måned. (7000 unikke pr. md.) Målet var sat op ud fra det statistiske materiale og opgørelsesmetoder BAR'ene havde til rådighed på ansøgningstidspunktet. I snit var antallet af besøgende på arbejdsmiljøweb.dk i 2007 på 10.910 (9034 unikke pr. md.). Statistikken er målt fra indførelsen af det nye statistikprogram medio maj og frem til 31/12. Det tidligere statistikprogram, sorterede ikke søgerbotter fra og viste derfor flere besøgende end tilfældet var. Samtidig tæller det nye program – i modsætning til det gamle – alle personer på en given arbejdsplads under et.

Antallet af abonnenter til 3 BAR nyhedsbrevet var i september 2007 på 1.759 og den 1/1 2008 var tallet 1.940.

8.2. Messer

Aktiviteten består i at deltage i messer og konferencer og der informere om BAR'enes aktiviteter og etablere kontakter til centrale aktører. Målgruppen har været deltagere på Arbejdsmiljøkonferencen 2007 samt arbejdsmiljøundervisere på PUF, LO/FTFs uddannelser, Sammenslutningen af Sikkerhedsledere i Danmark, arbejdsmiljørådgivere samt andre arbejdsmiljøprofessionelle.

Konkret har aktiviteterne været:

- At forberede gennemføre og følge op på BAR'enes deltagelse i div. konferencer, herunder at indgå aftaler med underleverandører, sikre at leverancen sker som ønsket samt optælle uddelte materialer m.m.
- Afholdelse af workshops / oplæg på seminarer.
- Opstille stand på seminarer – uddeling af de tre BAR's materialer
- Bestilling og udfærdigelse af nyt fælles udstillingsdisplay.
- Afsøge markedet for andre messer der kan være af interesse for BAR'ene.
- Komme i dialog og finde ind til samarbejde med andre strategiske målgrupper som fx, SSID, Arbejdsmiljøundervisere mv.

Målgruppen for aktiviteterne har været:

- Deltagerne på seminarer.
- Underviserne på Arbejdsmiljøuddannelsen.
- Sikkerhedsorganisationen indenfor det regionale og kommunale område.
- SSID.

8.3. Opdatering af materialer

De tre BAR's trykte publikationer er i hele 2007 blevet løbende opdateret for at sikre at indholdet er brugbart og bliver opfattet som troværdigt. Det er sket i form af udarbejdelsen af opdateringsblade på arbejdsmiljøweb. Målet på 25 downloads i 2007 er nået, de opdateringsblade der har færrest downloads har 200 downloads. Nogle opdateringsblade er blevet downloadet mere end 50 gange mens andre er downloadet i et niveau på 10 gange i løbet af året, disse downloads viser et stort behov hos brugerne.

8.4. Salg og omsætning af materialer

BAR SoSu har i 2007 solgt 9.266 pjecer, bøger og andre typer materialer via Arbejdsmiljøbutikken og haft en årsomsætning på 148.638 kr. dvs. en stigning i omsætningen på mere end 45 % fra 2006 til 2007. Antal solgte publikationer er steget med 137 %.

De tre mest solgte materialer er 1) Forflytningsguide til ansatte på plejehjem og i hjemmeplejen samt elever på uddannelserne inden for social- & sundhedsområdet (3.398 stk.), 2) Vi finder os ikke i stress (1.597 stk.) og 3) Løft kun når det er nødvendigt (730 stk.)

Når rådet udgiver materialer bliver de gratis udsendt til målgruppen af de organisationer, der er tilknyttet Rådet.

Ved udgivelsen optages materialerne i kataloget hos Arbejdsmiljøbutikken, hvorfra materialerne sælges til fremstillingsprisen plus forsendelsesomkostninger.

BAR SoSu havde ved årets udgang 66 forskellige branchevejledninger, pjecer, spil og andre typer produkter til salg via Arbejdsmiljøbutikken.

Antal enheder solgt fra Arbejdsmiljøbutikken:

2001: 2.373 stk.	2003: 6.769 stk.	2005: 5.954 stk.	2007: 9.266 stk.
2002: 2.545 stk.	2004: 6.189 stk.	2006: 3.903 stk.	

9. ORGANISATORISK UDVIKLING AF BAR SoSu

9.1. Arbejdsgrundlag og 2010 Handlingsplan for BAR SoSu

Rådet er i sin tilgang blevet mere afklaret hvad angår strategi og målsætninger for de forskellige indsatsområder, fordi Rådet har brugt tid og energi på at afklare sit arbejdsgrundlag og sin handlingsplan. Rådet ser nu frem til at blive mere fokuseret i sin eksekvering og i endnu højere grad at være i stand til at imødekomme arbejdspladsernes behov.

10. KONKLUSION

Det er Rådets vurdering, at aktiviteterne i 2007 har bidraget til at understøtte arbejdspladsernes arbejde for et godt arbejdsmiljø. Rådet vurderer, at man har nået de overordnede mål for de prioriterede indsatser.

Redegørelsen er godkendt på Rådsmødet den 27. marts 2008.

Preben Meier Pedersen
Formand for rådet

Inger Bolwinkel
Næstformand for rådet